

Grossieren in 'historisch'

Het adjectief *historisch* gebruik ik, als columnist en in de dagelijkse conversatie, te pas en meestal te onpas – en ik ben niet de enige, vrees ik. Zo raakt een woord in de loop van de tijd vanzelf onderhevig aan veel inflatie. Er is nu vrijwel geen voetbalwedstrijd meer van enig belang of er wordt wel een historisch doelpunt gemaakt of een even historische redding verricht.

Dat geldt ook voor veel voorvallen in de grote politiek, zeker als ze in een machtig land zijn gesitueerd dat tevens op een grote mediadichtheid mag bogen. Zijn die gebeurtenissen op de keper beschouwd allemaal zo 'historisch'? Ik heb mijn twijfel.

Maar over de inauguratie afgelopen januari op Capitol Hill heb ik die gevoelens van twijfel niet. Daarover hoeft niemand tekst en verantwoording af te leggen. Dat het daar om historie ging, staat boven elke discussie. Toch is het lastig gebeurtenissen of voorvallen objectief de maat te nemen, om vervolgens dan onomstotelijk vast te stellen: ja, dat wat daar plaatsvond, was waarlijk 'historisch'.

Was het die dinsdagavond in januari rond de klok van zes uur bijvoorbeeld stiller op de Nederlandse snelwegen dan normaal? Zoiets kun je namelijk nauwkeurig meten. Nee, stiller was het niet. De *President elect* mocht op dat moment met enige hapering de eed op de Amerikaanse grondwet afleggen, maar de avondspits hier te lande was er niet van onder de indruk. Als er een voetbalwedstrijd van enig aanzien rond de klok van zes uur op een dinsdagavond op de televisie te zien zou zijn, ja, dan zou het ongetwijfeld rustiger zijn op de vaderlandse snelwegen met hun vertrouwde kluwen.

De inflatie van het woord 'historisch' komt doordat het alsmar groeiende rantsoen indrukken waarmee we dagelijks op de media worden gevoerd, steeds meer ons onderscheidend vermogen aantast bij de keuze tussen wat er werkelijk toe doet en wat niet. Voor de duiding van dergelijke zaken hadden we vele generaties lang de krant bij de hand. Die maakte ook fouten, maar nam desondanks een hoop werk uit handen en stilzwijgend trok grootvader in de leunstoel aan zijn pijp en legde vervolgens aan grootmoeder uit wat de wereld beroerde en welk belang wij eraan moesten hechten. Of er dus iets 'historisch' gaande was. Maar ja, we weten het, de krant doet er helaas steeds minder toe en de *weblog* met zijn me-

ningen en meninkjes zoveel te meer. 'Historisch', we pinnen het epitheton overal aan vast, zoals de huidige senioren dat vroeger als kind geblinddoekt deden met de staart behorende bij het spel van ezeltje prik.

Ik was niet lijfelijk aanwezig in Washington bij president Obama's inhuldiging. Ik was die zelfde week wél bij de uitreiking van de Zilveren Camera en nog een karrenvracht aan andere onderscheidingen in een overvol Haags Foto Museum. Mij viel op, hoe verrassend wéinig aan 'historische' gebeurtenissen nog op camera wordt vastgelegd. Het waren eigenlijk alleen sportevenementen en de boel eromheen. Momenten uit de grote internationale politiek ontbraken bijvoorbeeld helemaal. Robert Vos kreeg zijn Zilveren Camera voor de omhelzing van Maarten van der Weyden door Pieter van den Hoogenband na de prachtige Olympische 10 kilometer zwemmen in open water van eerstgenoemde. Een collega persfotograaf legde de optocht vast van uitzinnige Oranjeklanten op een alpenweide nabij Bazel en werd eveneens gelauwerd. Voetbal dus weer. Historisch? Mwwa. In elk geval heel anders historisch dan de beroemde dr. Erich Salomon uit het interbellum dat deed, die de camera als het moest in zijn bolhoed verstopte of een ladder meenam, doodleuk de conferentiezaal in wandelde, op de lege zetel van de Poolse delegatie neerstreek en de ondertekening van een verdrag vastlegde – inderdaad dat beroemde Kellogg-Briandverdrag uit 1928, waarbij een groot aantal landen verklaarde af te zien van oorlog als instrument van nationale politiek. Historisch? Mwwa. Echt geholpen heeft dat verdrag in elk geval niet. De tragische jaren dertig dienden zich aan.

Ik hoorde tijdens de prijsuitreiking dat de jury van de Zilveren Camera het niet gemakkelijk had gehad en zelfs een stoomcursus 'ontdekken van fotomanipulatie' had gevolgd. Met Photoshop kan de werkelijkheid namelijk een handje worden geholpen. Je kunt er rooie oogjes mee verdrijven, maar ook wat hertjes in gestrekte draf mee langs een bosrand laten draven. Hoe is het mogelijk. Stel je voor, tien herten op rij langs de rand van het bos. Eigenlijk was het er maar één, maar het werden er in diverse stadia van springen en rennen tien. Zo kan de techniek ook een handje helpen om de werkelijkheid wat meer 'historisch' te laten worden.

Genoeg getobd en simpeler gesteld: als we er

maar met z'n allen voor gaan zitten, dan wordt een gebeurtenis vanzelf historisch. Zou het dat zijn? Die avond van de 20ste januari heb ik met de afstandsbediening in de hand permanent zitten schakelen tussen CNN en BBC World. Op Pennsylvania Avenue zou zich die dinsdag der dinsdagen ook nog eens het defilé der defilés ontrollen. Helaas, het wilde zich maar niet of nauwelijks ontrollen. Voetstaps ging het in de gepantserde nieuwe limousine van de kersverse president, die op het onderstuk van een tank is gebouwd en door de geheime dienst liefkozend *the Beast* wordt genoemd, richting Witte Huis. Het had wegens dat saaie tempo soms iets van een treurige begrafenisstoet met militaire eer. Terwijl gedommel me langzaam overmande, kneep ik, als ik weer even wakker schoot, in mijn arm, jutte mezelf op, kijken blijven, kijken blijven, geduld hebben, dit gaat historisch worden. Maar uiteindelijk verloor ik

de strijd tegen de slaap.

De volgende ochtend waren ze op de televisie tot de samenvattingen gevorderd en ik luisterde gespannen naar het bijbehorende commentaar of ik wat historisch had gemist. Daar leek het absoluut op. De commentator had het over waakzame blanke mannen, hun pistool ontgrendeld, als escorte van de zwarte man en zijn gezin daarbinnen in *the Beast*. De omgekeerde wereld, bedoelde die commentator eigenlijk.

Welzeker, het was er andermaal 'historisch' aan toegegaan.

Han Mulder is o.m. oud-hoofdredacteur van het *Leidsch Dagblad*.

Spiegel van dit nummer: 60 jaar NAVO

Op 4 april 2009 bestaat de NAVO zestig jaar. Reden voor de *Internationale Spectator* om daar uitgebreid bij stil te staan. De redactie prijst zich gelukkig de Secretaris-generaal van het Bondgenootschap, Jaap de Hoop Scheffer, bereid te hebben gevonden een bijdrage te leveren. Zijn artikel gaat over de noodzaak van de opstelling van een Nieuw Bondgenootschappelijk Strategisch Concept en een aantal kernproblemen die daartoe aangepakt moeten worden. Evenzeer is de redactie blij met de bijdrage van onze Permanent Vertegenwoordiger – onze ambassadeur – bij de NAVO, Herman Schaper. Zijn artikel beziet de organisatie vooral vanuit Nederlands perspectief. Schaper laat tevens de belangrijkste veiligheidsproblemen waar de NAVO anno 2009 voor staat, de revue passeren. Naast deze bijdragen rechtstreeks 'uit het veld' bevat dit nummer ook een reeks andere artikelen over de zestigste verjaardag van het Bondgenootschap. Die hebben soms een algemeen en soms een specifiek karakter. Zo is een analyse van ruim zestig jaar Belgisch veiligheidsbeleid opgenomen; alsmede een artikel over tien jaar NAVO-lidmaatschap van Polen; een beschouwing over de reïntegratie van Frankrijk in de militaire commandostructuur van de NAVO; en een bijdrage over de resultaten van opinie-onderzoek naar het draagvlak van het Bondgenootschap. Naast de NAVO-bijdragen bevat dit nummer een kwartet artikelen over andere onderwerpen, alsmede, gewoontegetrouw, boekbesprekingen en signalementen. Het geheel wordt ingeleid door een 'historische' column van het lid van de Algemene Redactie van dit blad, Han Mulder.

Kernredactie